LEADER-CLLD in the next MFF

Key asks from ELARD - November 2025

Reaffirm LEADER as part of the CAP and rural development	**Maintain LEADER as a multi-sector territorial approach.** LEADER must remain open to all actors in rural communities: SMEs, municipalities, cultural, youth, social, environmental and civic organisations. **Promote a clear and inclusive definition of rural development**, covering all aspects of rural and coastal life, to guide programming and investment decisions; and a common understanding of LEADER-CLLD across policies. **Reframe the CAP narrative**: rural development is not a niche concern, but the foundation of rural life. Vibrant rural areas are a precondition for sustainable farming, resilient food systems, and inclusive local economies. **Recognise LEADER-CLLD as contributing to the EU's social objectives** by raising its social expenditure classification from 0% to at least 40%, reflecting its real impact on services, inclusion, youth, wellbeing and demographic resilience.
A stronger mandate for participatory local development	**Make LEADER/CLLD mandatory in all Member States** and across all policies, where rural and coastal challenges exist, ensuring no territory is left behind, with a mandatory ring-fencing. **Double the EU's financial support for LEADER and LAGs** to match their proven added value and growing responsibilities (fighting disinformation and euroscepticism).
Simplify and streamline funding and rules	**Cut red tape**, especially administrative burdens added at the national level, which delay delivery and deter participation. **Align EU-level simplification goals with Member State implementation**, ensuring that the reality on the ground matches the ambition on paper.
Recognise LAGs as strategic governance partners	**Acknowledge LAGs as delivery partners for EU strategic priorities** **Position LAGs as key actors in democratic governance and European integration**, thanks to their unique role in engaging communities, building trust, and countering disinformation at the local level. **Restore full LAG decision-making competences**, including preparation of project selection criteria, support levels and local calls, as currently defined in Article 33(3) Reg. 2021/1060.

LEADER – CLLD u slijedećem VFO-u

Ključna pitanja ELARD-a - studeni 2025

Reafirmacija LEADER-a kao ključnog dijela ZPP-a i ruralnog razvoja	**Održavati LEADER kao višesektorski teritorijalni pristup**. LEADER mora ostati otvoren za sve aktere u ruralnim zajednicama: mala i srednja poduzeća, općine, kulturne, za mlade, društvene, ekološke i građanske organizacije. **Promicati jasnu i uključivu definiciju ruralnog razvoja**, koja obuhvaća sve aspekte ruralnog i obalnog života, kako bi se usmjerile odluke o programiranju i ulaganju; te zajedničko razumijevanje LEADER-CLLD-a u svim politikama. **Preoblikovati narativ ZPP-a**: ruralni razvoj nije nišna briga, već temelj ruralnog života. Živahna ruralna područja preduvjet su za održivu poljoprivredu, otporne prehrambene sustave i uključiva lokalna gospodarstva. **Prepoznati LEADER-CLLD kao doprinos socijalnim ciljevima EU-a** podizanjem njegove klasifikacije socijalnih rashoda s 0% na najmanje 40%, što odražava njegov stvarni utjecaj na usluge, uključivost, mlade, dobrobit i demografsku otpornost.
Snažniji mandat za participativni lokalni razvoj	**Učiniti LEADER-CLLD obveznim u svim državama članicama** i u svim politikama, gdje postoje ruralni i obalni izazovi, osiguravajući da nijedno područje ne bude zapostavljeno, uz obvezni minimum alokacije (*ring-fencing*). **Udvostručiti financijsku potporu EU-a za LEADER i LAG-ove** kako bi odgovarala njihovoj dokazanoj dodanoj vrijednosti i rastućim odgovornostima (borba protiv dezinformacija i euroskepticizma).
Pojednostaviti i usavršiti financiranje i pravila	**Smanjiti birokraciju**, posebno administrativna opterećenja dodana na nacionalnoj razini, koja odgađaju provedbu i odvraćaju sudjelovanje. **Uskladiti ciljeve pojednostavljenja na razini EU-a s provedbom država članica**, osiguravajući da stvarnost na terenu odgovara ambiciji na papiru.
Prepoznati LAG-ove kao strateške upravljačke partnere	**Priznati LAG-ove kao partnere u provedbi strateških prioriteta EU-a.** **Pozicionirati LAG-ove kao ključne aktere u demokratskom upravljanju i europskim integracijama**, zahvaljujući njihovoj jedinstvenoj ulozi u angažiranju zajednica, izgradnji povjerenja i suzbijanju dezinformacija na lokalnoj razini. **Vratiti pune ovlasti LAG-ova u donošenju odluka**, uključujući pripremu kriterija za odabir projekata, razine podrške i lokalne pozive, kako je trenutno definirano u članku 33(3) Uredbe 2021/1060.